

Κατάρτιση της Λευκής Βίβλου τουριστικού μετασχηματισμού και ανάπτυξης

στο πλαίσιο της Δράσης 16931 «Τουριστική Ανάπτυξη» του Υπουργείου Τουρισμού,
που έχει ενταχθεί στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ)

Παραδοτέο Π.1.1 Έρευνα για την Υφιστάμενη Τουριστική Ζήτηση και την Προσδοκώμενη Τουριστική Ζήτηση και Προσφορά

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	9
1.1. Ερευνητικά ερωτήματα	10
1.2. Πεδίο εφαρμογής	10
1.3. Σύνοψη	11
1.4. Μεθοδολογική αλληλουχία του Πακέτου Εργασίας 1 και σύνδεση με τα Π.1.2 και Π.1.3 13	
2. Ανάλυση Υφιστάμενης Τουριστικής Ζήτησης	15
2.1. Ανάλυση βασικών μεγεθών τουριστικής δραστηριότητας εθνικό Επίπεδο	16
2.1.1. Αφίξεις - Διανυκτερεύσεις σε εθνικό επίπεδο διαχρονική εξέλιξη 2019-2025	16
2.1.2. Εισπράξεις σε εθνικό επίπεδο	24
2.1.3. Σύνοψη υποενοτήτας	28
2.2. Ανάλυση βασικών μεγεθών τουριστικής δραστηριότητας περιφερειακό επίπεδο	30
2.3. Ανάλυση εποχικότητας & διάρκειας παραμονής	38
2.3.1. Ανάλυση εποχικότητας	38
2.3.2. Μέση διάρκεια παραμονής	42
2.3.3. Ανάλυση δαπάνης και εισπράξεων	46
2.3.4. Σύνθεση βασικών χαρακτηριστικών ζήτησης	48
3. Ανάλυση κύριων αγορών-στόχων	50
3.1. Κατάταξη και επιλογή 10 αγορών εισερχόμενου τουρισμού	50
3.1.1. Σύνθεση βασικών χαρακτηριστικών ζήτησης	50
3.1.2. Κριτήρια επιλογής	53
3.1.3. Επιλεγείσες αγορές	54
3.2. Στατιστικά δελτία αγορών: ανάλυση και σχολιασμός	55
3.2.1. Αφίξεις (Έρευνα Συνόρων, Τράπεζα της Ελλάδος)	55
3.2.2. Διανυκτερεύσεις (Έρευνα Συνόρων, Τράπεζα της Ελλάδος)	57
3.2.3. Αφίξεις σε επαγγελματικά καταλύματα (ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Καταλυμάτων)	58
3.2.4. Διανυκτερεύσεις σε επαγγελματικά καταλύματα (ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Καταλυμάτων) 60	
3.2.5. Μέση διάρκεια παραμονής (Έρευνα Συνόρων, Τράπεζα της Ελλάδος)	61
3.2.6. Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης (Έρευνα Συνόρων, Τράπεζα της Ελλάδος)	63

3.2.7.	Δαπάνη ανά διανυκτέρευση (Έρευνα Συνόρων, Τράπεζα της Ελλάδος)	64
3.2.8.	Δαπάνη ανά Ταξίδι Μη Κατοίκων (Έρευνα Συνόρων, Τράπεζα της Ελλάδος)	64
3.3.	Ποιοτική ανάλυση προφίλ και χαρακτηριστικών ανά αγορά	68
3.3.1.	Ηνωμένο Βασίλειο	68
3.3.2.	Γερμανία	69
3.3.3.	Γαλλία	71
3.3.4.	ΗΠΑ	71
3.3.5.	Ολλανδία	72
3.3.6.	Ιταλία	73
3.3.7.	Πολωνία	73
3.3.8.	Αυστρία	74
3.3.9.	Σουηδία	74
3.3.10.	Βέλγιο	75
3.3.11.	Ρουμανία	75
3.4.	Σύνθεση ευρημάτων ανά αγορά	76
3.5.	Βιβλιογραφία Ενότητας 3	89
4.	Ανάλυση κύριων αγορών-στόχων (10) — πρωτογενής έρευνα	93
4.1.	Μεθοδολογικό σημείωμα	93
4.1.1.	Σκοπός και ερευνητικό πλαίσιο	93
4.1.2.	Ερευνητική προσέγγιση: δύο συμπληρωματικά εργαλεία & στρατηγική δειγματοληψίας	93
4.1.3.	Δομή ερωτηματολογίων	95
4.1.4.	Ανάπτυξη προφίλ επισκεπτών (Visitor Personas)	97
4.1.5.	Μεθοδολογία ανάλυσης	97
4.1.6.	Περιορισμοί και επιφυλάξεις.	99
4.2.	Ανάλυση συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων επιτόπιας έρευνας στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών	99
4.2.1.	Σύνθεση δείγματος και προφίλ αγορών	99
4.2.2.	Ταξιδιωτικό προφίλ	100
4.2.3.	Λόγοι επιλογής της Ελλάδας, ανταγωνιστικό περιβάλλον	104
4.2.4.	Ψυχογραφικό προφίλ — διπολική κλίμακα ταξιδιωτικών αξιών	106

4.3.	Ανάλυση συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων επιτόπιας έρευνας μέσω πλατφόρμας (Pollfish)	108
4.3.1.	Σύνθεση δείγματος και προφίλ αγορών	108
4.3.2.	Ταξιδιωτικό προφίλ	109
4.3.3.	Σχεδιασμός και κράτηση	112
4.3.4.	Εμπειρία προορισμού	115
4.3.5.	Εικόνα προορισμού	117
4.3.6.	Ικανοποίηση και μελλοντικές προθέσεις	120
4.3.7.	Συγκεντρωτικά ψυχογραφικά χαρακτηριστικά επισκεπτών	123
4.4.	Ανάλυση προφίλ επισκεπτών διαδικτυακής έρευνας μέσω πλατφόρμας (Pollfish)	127
4.4.1.	Επισκόπηση των επτά (7) προφίλ	127
4.4.2.	Περιηγητές πολιτισμού με συνείδηση αξίας (Value-conscious culture explorers)	128
4.4.3.	Ψηφιακά αυτόνομοι ταξιδιώτες με υψηλές προσδοκίες και ευέλικτες επιλογές (Digital-first flexible travellers)	131
4.4.4.	Πρεσβευτές βιώσιμων εμπειριών με έντονο ψηφιακό αποτύπωμα (Sustainable experience ambassadors)	134
4.4.5.	Λάτρεις γαστρονομίας, φύσης και ζωντανής παράδοσης (Taste, nature & tradition lovers)	137
4.4.6.	Lifestyle ταξιδιώτες απόδρασης και διασκέδασης (Lifestyle escape travellers)	140
4.4.7.	Οικογένειες σε ασφαλείς και άνετες διακοπές χαλάρωσης (Comfort-seeking families)	143
4.4.8.	Δραστήριοι ταξιδιώτες ευεξίας και έντονων εμπειριών (Active Wellness Adventurers)	146
4.4.9.	Συγκριτικά ευρήματα και στρατηγικές προεκτάσεις	149
4.5.	Βιβλιογραφία Ενότητας 4	150
5.	Ανάλυση Υφιστάμενης Τουριστικής Προσφοράς	151
5.1.	Ξενοδοχειακά καταλύματα	151
5.2.	Ενοικιαζόμενα δωμάτια	153
5.3.	Καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης	154
5.4.	Κάμπινγκ	155
5.5.	Χωρική κατανομή τουριστικής προσφοράς ανά περιφέρεια	157
5.5.1.	Ξενοδοχειακά καταλύματα ανά περιφέρεια	157

5.5.2.	Καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης ανά περιφέρεια	160
5.5.3.	Κάμπινγκ βραχυχρόνιας μίσθωσης ανά περιφέρεια	165
5.6.	Επισκεψιμότητα αρχαιολογικών χώρων	166
5.7.	Χαρτοφυλάκιο τουριστικών προϊόντων	171
5.7.1.	Κύρια τουριστικά προϊόντα	172
5.7.2.	Συμπληρωματικά τουριστικά προϊόντα	177
5.8.	Τουριστικές υποδομές, επενδύσεις και συνδεσιμότητα	183
5.8.1.	Αεροπορική συνδεσιμότητα με κύριες αγορές προέλευσης	183
5.8.2.	Λιμενική συνδεσιμότητα	186
5.8.3.	Δομημένος πίνακας επενδύσεων υποδομών	189
5.9.	Σχεδιαζόμενες επενδύσεις και εκσυγχρονισμοί (2024 - 2035)	192
5.10.	Ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες	193
5.10.1.	Βασικά δημογραφικά και χαρακτηριστικά απασχόλησης.	194
5.10.2.	Γεωγραφική κατανομή απασχόλησης	195
5.10.3.	Κατηγοριοποίηση ειδικοτήτων	197
5.10.4.	Ανάλυση αποκλίσεων ανά τομέα δεξιοτήτων	199
5.11.	Υφιστάμενοι περιορισμοί και ρίσκα προσφοράς	202
5.12.	Βιβλιογραφία Ενότητας 5	205
6.	Πλαίσιο Εμπλοκής Ενδιαφερόμενων Μερών	208
6.1.	Πλαίσιο και σκοπός	208
6.2.	Ερευνητικά ερωτήματα	208
6.3.	Μεθοδολογία Delphi: θεωρητική τεκμηρίωση και εφαρμογή	209
6.4.	Τύπος Delphi που εφαρμόζεται	210
6.5.	Δομή δύο φάσεων	211
6.6.	Τα βήματα της διαδικασίας εμπλοκής	212
6.7.	Φάση 1: Αναλυτικός σχεδιασμός συνεντεύξεων	213
6.7.1.	Μεθοδολογικό πλαίσιο συνεντεύξεων	213
6.7.2.	Δομή οδηγού συνεντεύξεων	215
6.7.3.	Εξειδικευμένες ερωτήσεις ανά κατηγορία φορέα	217
6.8.	Μηχανισμός σύνδεσης των δύο φάσεων της μεθόδου Delphi	219
6.9.	Σύνοψη αποτελεσμάτων 1ης Φάσης Delphi	221

6.9.1.	Βασικές τάσεις και μεταβολές στον ελληνικό τουρισμό έως το 2030–2035	222
6.9.2.	Κρίσιμες προκλήσεις και συστημικοί κίνδυνοι	222
6.9.3.	Επενδύσεις, υποδομές και συνδεσιμότητα	223
6.9.4.	Ανθρώπινο δυναμικό, δεξιότητες και παραγωγικό μοντέλο	224
6.9.5.	Κλιματικές, περιβαλλοντικές και χωρικές πιέσεις	224
6.9.6.	Αγορές, ζήτηση και διεθνής ανταγωνισμός	225
6.9.7.	Θεσμική ικανότητα, διακυβέρνηση και εφαρμογή πολιτικών	226
6.9.8.	Συγκλίσεις, αποκλίσεις και απόψεις ανά κατηγορία φορέα	226
6.9.9.	Σύνθεση κρίσιμων παραγόντων και αβεβαιοτήτων	227
6.9.10.	Καταληκτική σύνθεση	228
7.	Μεθοδολογικό Πλαίσιο Πρόβλεψης Τουριστικής Ζήτησης	230
7.1.	Επισκόπηση μεθόδων πρόβλεψης	230
7.1.1.	Κατηγορίες μεθόδων πρόβλεψης τουριστικής ζήτησης	230
7.1.2.	Η μελέτη του Υπουργείου Τουρισμού	232
7.2.	Κριτήρια επιλογής μεθοδολογίας	232
7.2.1.	Τεχνικά, επιχειρησιακά και στρατηγικά κριτήρια	232
7.2.2.	Αποκλεισμός σύνθετων μεθόδων	234
7.2.3.	Σύγκλιση προς τις μεθόδους χρονοσειρών	234
7.3.	Τεκμηρίωση προσέγγισης	235
7.4.	Καθορισμός παραδοχών και πλαισίου αβεβαιότητας	237
7.4.1.	Δεδομένα εισόδου και χρονικό πλαίσιο	237
7.4.2.	Αποσύνθεση και εκτίμηση μοντέλου	238
7.4.3.	Ενσωμάτωση εξωγενούς περιορισμού προσφοράς	239
7.4.4.	Παραγωγή βασικών προβολών	240
7.4.5.	Έλεγχοι αξιοπιστίας και σταθερότητας	241
7.4.6.	Συμπληρωματικοί μηχανισμοί επαλήθευσης	242
7.4.7.	Πλαίσιο διαχείρισης αβεβαιότητας	242
7.5.	Βιβλιογραφικές αναφορές Ενότητας 7	244
8.	Εκτίμηση Προσδοκώμενης Τουριστικής Ζήτησης 2026-2035 (Εκτίμηση Βάσης και Παραλλαγές)	245
8.1.	Πλαίσιο εφαρμογής	247

8.1.1.	Τεκμηρίωση πηγών και μεθοδολογική διαφοροποίηση	247
8.1.2.	Συγκριτική αξιολόγηση ανταγωνιστριών χωρών και διαθεσιμότητα δεδομένων	248
8.1.3.	Τεχνική προετοιμασία και επεξεργασία χρονοσειρών	253
8.2.	Διαγνωστικά αποτελέσματα χρονοσειρών: τουριστική ζήτηση στην Ελλάδα	255
8.2.1.	Εισερχόμενος τουρισμός: αφίξεις μη κατοίκων	255
8.2.2.	Αποτελέσματα διαγνωστικών ελέγχων	258
8.3.	Στατιστικοί έλεγχοι καταλληλότητας	259
8.3.1.	Αποσύνθεση STL	260
8.3.2.	Εποχικό προφίλ ανά χρονική περίοδο	261
8.3.3.	Κορελογράμματα Καταλοίπων (ACF – Autocorrelation Function)	262
8.3.4.	Ομοιογένεια διακύμανσης καταλοίπων	263
8.3.5.	Συγκεντρωτικά συμπεράσματα	264
8.4.	Προσαρμογή και αξιολόγηση των προγνωστικών υποδειγμάτων	265
8.4.1.	Επιλογή βέλτιστου υποδείγματος: γραμμική έναντι αποσβενόμενης τάσης	266
8.4.2.	Εισερχόμενες Αφίξεις Μη Κατοίκων: Αναλυτική Προσέγγιση	268
8.4.3.	Αποτελέσματα υπόλοιπων τριών χρονοσειρών	272
8.4.4.	Συνοπτική επισκόπηση ευρημάτων μοντελοποίησης	272
8.4.5.	Συνεπαγωγές για τις προβολές του έτους 2035	273
8.5.	Ενσωμάτωση περιορισμών χωρητικότητας προσφοράς	274
8.5.1.	Παραδοχές για την Εξέλιξη της Τουριστικής Προσφοράς	275
8.5.2.	Υπολογισμός ανώτατου ορίου χωρητικότητας	276
8.5.3.	Περιορισμός ανθρώπινου δυναμικού	278
8.6.	Προβλέψεις βάσης για την περίοδο 2026-2035	278
8.6.1.	Αφίξεις εισερχόμενου τουρισμού: η κύρια χρονοσειρά	279
8.6.2.	Διανυκτερεύσεις εισερχόμενου τουρισμού	281
8.6.3.	Εγχώριος τουρισμός	282
8.6.4.	Πρακτικές προεκτάσεις των αποτελεσμάτων	282
8.7.	Έλεγχοι αξιοπιστίας και ανάλυση ευαισθησίας	284
8.7.1.	Προγνωστική Ακρίβεια: Αξιολόγηση Επιδόσεων των Υποδειγμάτων	284
8.7.2.	Έλεγχοι ευαισθησίας: πόσο ανθεκτικά είναι τα αποτελέσματα	286
8.7.3.	Τεκμηριωμένοι περιορισμοί	288

8.8.	Συμπληρωματική επικύρωση: πρώιμες ενδείξεις μελλοντικής ζήτησης	290
8.8.1.	Google Trends: παγκόσμιο ενδιαφέρον αναζήτησης για ταξίδια στην Ελλάδα	290
8.8.2.	Ανακοινώσεις αεροπορικών δρομολογίων ως προπορευόμενοι δείκτες προσφοράς	292
8.8.3.	Συνολική αξιολόγηση	295
8.9.	Βιβλιογραφικές αναφορές της Ενότητας 8	297
9.	Στρατηγική Αποτίμηση 2030–2035: Τουριστικά Μεγέθη, Επενδύσεις και Κίνδυνοι	300
9.1.	Στρατηγική αποτίμηση προσδοκώμενης εξέλιξης προσφοράς 2030–2035	300
9.1.1.	Εκτίμηση εξέλιξης δυναμικότητας φιλοξενίας	300
9.1.2.	Εξέλιξη βραχυχρόνιας μίσθωσης και χωρική βιωσιμότητα	305
9.2.	Προσδοκώμενες επενδύσεις, υποδομές και συνδεσιμότητα	307
9.2.1.	Επενδυτική ωρίμανση έως το 2035	307
9.2.2.	Αεροδρόμια και αεροπορική συνδεσιμότητα	309
9.2.3.	Λιμένες, κρουαζιέρα και θαλάσσιος τουρισμός	310
9.2.4.	Σύνδεση υποδομών με χωρική αναδιανομή και επιμήκυνση εποχής	310
9.3.	Μελλοντικές ανάγκες ανθρώπινου δυναμικού και ειδικοτήτων	311
9.3.1.	Το τρέχον πλαίσιο και η δομή των κενών θέσεων	311
9.3.2.	Ειδικότητες του μέλλοντος: η στρατηγική ατζέντα 2030–2035	311
9.3.3.	Συστημικές πιέσεις στην αγορά εργασίας	313
9.4.	Μελλοντικοί περιορισμοί και στρατηγικά ρίσκα	315
9.4.1.	Αξιολόγηση κινδύνων και στρατηγικά σημεία πολιτικής παρέμβασης 2025–2035	315
9.5.	Σύνθεση βασικών ευρημάτων και προβολών βάσης	318
9.5.1.	Η ποσοτική εικόνα: εθνικές προβολές βάσης 2026–2035	318
9.6.	Παραδοχές και Είσοδοι για τα Επόμενα Παραδοτέα	323
9.6.1.	Δομημένες παραδοχές για τη σεναριακή ανάλυση (Π.1.2)	323
9.6.2.	Κρίσιμες αβεβαιότητες για τη σεναριακή ανάλυση (Π.1.2)	325
9.6.3.	Είσοδοι για την ανάλυση αναδυόμενων αγορών (Π.1.3)	327
10.	Η Στρατηγική Αφήγηση 2030–2035	329
10.1.	Στρατηγικές προτεραιότητες ανά χρονικό ορίζοντα	329
10.2.	Άξονες στρατηγικής σύνθεσης για την περίοδο 2030–2035	331

10.3. Σύνθεση: από τη ζήτηση στην αξία	333
Παράρτημα 1. Ερωτηματολόγια στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών - Αφικνούμενοι επισκέπτες.	335
Παράρτημα 2. Ερωτηματολόγια μέσω της Πλατφόρμας Pollfish	342
Παράρτημα 3. Γλωσσάρι Βασικών Εννοιών	355
Παράρτημα 4. Διαγράμματα Ενότητας 8.2	358
Παράρτημα 5. Διαγράμματα Ενότητας 8.3	366
Παράρτημα 6. Τεχνικό Υπόβαθρο Ενότητας 8.4 - Το Υπόδειγμα TES (Εξισώσεις και Εκτίμηση)	375
Παράρτημα 7: Διαγράμματα Ενότητας 8.4	382
Παράρτημα 8. Τεχνικό Υπόβαθρο Ενότητας 8.6 - Μεθοδολογία Προβολών και Αναλυτικοί Πίνακες	394
Παράρτημα 9: Διαγράμματα Ενότητας 8.6	399
Παράρτημα 10: Διαγράμματα Ενότητας 8.7	407
Παράρτημα 11. Τεχνικό Υπόβαθρο Ενότητας 8.7 - Πλήρεις Πίνακες Ακρίβειας	415